

1. Autoři

Na vzniku této příručky se podíleli tito autoři:

paní **Jiřina Fráňová**

– kapitoly 6, 7 a 8;

pánové **Ing. Antonín Daněk a Mgr. Jiří Glet**

– kapitola 9;

a **Ing. Michal Polák, Dr.**

– ostatní kapitoly a koordinace vzniku příručky a její finalizace před předáním nakladatelství.

2. Obsah

1. AUTOŘI	2
2. OBSAH	2
3. ÚVOD	4
3.1 O NÁPLNI PŘEDMĚTU A TÉTO PŘÍRUČKY	4
3.2 ÚVOD - MÍSTO DANÍ Z PŘÍJMŮ V SOUSTAVĚ DANÍ ČR.....	6
4. DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB - CELKOVÝ POHLED	9
4.1 ZDROJE INFORMACÍ.....	9
4.2 STRUKTURA ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ	11
4.3 POPLATNÍK DANĚ.....	14
4.4 PŘEDMĚT DANĚ	15
4.5 OSVOBOZENÍ OD DANĚ.....	16
4.6 ZÁKLAD DANĚ, DÍLČÍ ZÁKLADY DANĚ	18
4.7 ALGORITMUS VÝPOČTU DANĚ	25
4.8 NEZDANITELNÉ ČÁSTI DANĚ	28
4.9 ODČITATELNÉ POLOŽKY OD ZÁKLADU DANĚ.....	30
4.10 SLEVY NA DANĚ.....	31
4.11 DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ	32
4.12 ZÁLOHY NA DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	33
5. DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB - DETAILNÍ POHLED	34
5.1 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍ POŽITKY (§ 6).....	34
5.1.1 PŘÍJMY PATŘÍCÍ DO § 6	34
5.1.2 DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ § 6	38
5.1.3 VYBÍRÁNÍ A PLACENÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FO ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍCH POŽITKŮ	38
5.1.4 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ A POVINNOSTI PLÁTCE.....	46
5.2 PŘÍJMY Z PODNIKÁNÍ A JINÉ SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI (§ 7)	51
5.2.1 PŘÍJMY PATŘÍCÍ DO § 7	51
5.2.2 DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ § 7	52
5.2.3 SPECIFIKA § 7	53
5.3 PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU (§ 8).....	56
5.3.1 PŘÍJMY PATŘÍCÍ DO § 8	56
5.3.2 DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ § 8 A SPECIFIKA § 8.....	57
5.4 PŘÍJMY Z PRONÁJMU (§ 9).....	57
5.4.1 PŘÍJMY PATŘÍCÍ DO § 9	57
5.4.2 DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ § 9	58
5.4.3 SPECIFIKA § 9	58
5.5 OSTATNÍ PŘÍJMY (§ 10).....	60
5.5.1 PŘÍJMY PATŘÍCÍ DO § 10.....	60

5.5.2	DÍLČÍ ZÁKLAD DANĚ § 10.....	62
5.5.3	SPECIFIKA § 10.....	64
5.6	VÝPOČET PRÍJMU SPOLUVLASTNÍKA.....	65
5.7	VÝPOČET PRÍJMU ÚČASTNÍKA SDRUŽENÍ, KTERÉ NENÍ PRÁVNICKOU OSOBOU.....	65
5.8	VÝPOČET PRÍJMU SPOLUPRACUJÍCÍCH OSOB.....	68
5.9	VÝPOČET DANĚ Z PRÍJMU DOSAŽENÝCH ZA VÍCE ZDAŇOVACÍCH OBDOBÍ.....	69
6.	<u>SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ</u>	70
6.1	ZAMĚSTNAVATELÉ A ZAMĚSTNANCI.....	70
6.1.1	POSTUP PŘI VÝPOČTU A ODVODU POJISTNÉHO ZAMĚSTNANCU, ORG. A MALÝCH ORGANIZACÍ.....	71
6.1.2	POVINNOSTI V NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ.....	75
6.2	OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ.....	77
6.2.1	POVINNOSTI V SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ.....	77
6.2.2	VZNIK A TRVÁNÍ ÚČASTI NA DUCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ.....	78
6.2.3	POSTUP PŘI VÝPOČTU POJISTNÉHO A ODVODU POJISTNÉHO U OSVČ.....	79
6.2.4	PŘEHLED O PRÍJMECH A VÝDAJÍCH ZE SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNOSTI.....	84
6.2.5	VZNIK A ZÁNIK ÚČASTI NA NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ.....	88
6.3	ÚČAST NA DOBROVOLNÉM DUCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ.....	90
6.3.1	POSTUP PŘI VÝPOČTU A ODVODU POJISTNÉHO.....	90
6.3.2	VYMĚROVACÍ ZÁKLAD A ODVOD POJISTNÉHO.....	91
6.4	ŘÍZENÍ VE VĚCECH POJISTNÉHO.....	92
6.4.1	MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST.....	92
6.4.2	ZPUSOB PLACENÍ POJISTNÉHO.....	93
7.	<u>NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ</u>	97
7.1	ÚVOD.....	97
7.1.1	VYMEZENÍ DÁVEK NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	97
7.1.2	OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB.....	97
7.1.3	POJISTNÝ POMĚR.....	98
7.1.4	OCHRANNÁ LHŮTA.....	98
7.2	DÁVKY Z DŮVODU NEMOCI.....	99
7.2.1	NEMOCENSKÉ.....	99
7.2.2	PODPORA PŘI OŠETŘOVÁNÍ ČLENA RODINY.....	105
7.3	DÁVKY Z DŮVODU MATEŘSTVÍ.....	106
7.3.1	PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ.....	106
7.4	NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH.....	109
7.4.1	OKRUH DÁVEK.....	109
7.4.2	NEMOCENSKÉ.....	110
7.4.3	PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ.....	111
7.5	ODCHYLNÉ ÚPRAVY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ PRO NĚKTERÉ SKUPINY ZAMĚSTNANCU.....	112
7.5.1	SPOLEČNÍCI A JEDNATELÉ S.R.O. A KOMANDITISTÉ KOMANDITNÍCH SPOLEČNOSTÍ.....	112
7.5.2	ZAMĚSTNANCI ČINNÍ NA ZÁKLADĚ DOHODY O PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	112
8.	<u>DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ</u>	113
8.1	DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A POVINNOSTI ORGANIZACÍ.....	113
8.1.1	ŽÁDOSTI O PŘEDSTÍHOVÉ ŘÍZENÍ A ŽÁDOSTI O DÁVKY DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ.....	114
8.1.2	DOBA DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ A NÁHRADNÍ DOBA.....	115
8.2	STAROBNÍ DŮCHOD.....	116
8.3	INVALIDNÍ DŮCHOD A ČÁSTEČNÝ INVALIDNÍ DŮCHOD.....	118
8.4	POZŮSTALOSTNÍ DÁVKY.....	120
8.5	EVIDENČNÍ LISTY DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ.....	120
8.6	ZÁKONY CITOVANÉ V KAPITOLÁCH 6,7 A 8.....	121
9.	<u>ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ</u>	122
9.1	ÚVOD.....	122
9.2	OSOBNÍ ROZSAH ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	123
9.3	SKUPINY PLÁTCŮ A ZPUSOB PLACENÍ POJISTNÉHO.....	123
9.3.1	STÁT.....	124
9.3.2	ZAMĚSTNAVATELÉ A ZAMĚSTNANCI.....	132
9.3.3	OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ.....	140

9.3.4	OSOBY BEZ ZDANITELNÝCH PŘÍJMU	145
9.4	VYBRANÉ INFORMACE ZE ZÁKONA	146
10.	SOUVISLÝ PŘÍKLAD	154
11.	POUŽITÉ ZKRATKY	158

3. Úvod

3.1 O náplni předmětu a této příručky

Tato příručka vznikla jako studijní text pro studium BA Hons, a to pro studenty studující zimní semestr 2. ročníku a nyní poprvé je vydána i pro studenty studia denního.

Důvodem napsání této příručky je snaha poskytnout studentům materiál, který by je vedl při studiu dané problematiky. Tomu je podřízeno uspořádání příručky, stejně jako její obsah. Příručka proto není učebnicí či skriptem v klasickém pojetí, stejně tak neaspiruje na knihu přinášející vyčerpávající výklad zákona.

Kdo zná alespoň zběžně naši daňovou legislativu a její dopady do praktického života, ten mi dá za pravdu, že existují dvě skupiny daňových problémů - první tvoří problémy jasně popsané a jednoznačně řešitelné, druhou tvoří problémy o jejichž řešení vede odborná veřejnost více či méně bouřlivé spory, a které jsou v rámci současné legislativy více či méně řešitelné. Procentuální vyčíslení zastoupení obou skupin v běžné praxi je dost dobře nemožné, neboť záleží na celé řadě faktorů (jinak to bude u poplatníka, který nakupuje a prodává zmrzlinu na místním koupališti a jinak to bude u podnikatele, který vedle dovozu zlata z Turecka provozuje cestovní kancelář...). Lze však předpokládat, že ve většině případů běžné praxe budou mít větší četnost problémy ze skupiny první. Na druhou stranu je třeba připustit, že se zvyšující se úroveň Vás, jako budoucích daňových specialistů, bude výrazně klesat zastoupení problémů z první skupiny mezi otázkami od Vašich klientů, a samozřejmě je budou nahrazovat ty neřešitelné.

Z této úvahy jsem vyšel při formulaci cílů výuky předmětu a zformuloval jsem je takto:

- 1) Seznámit studenty s legislativní úpravou zdanění fyzických osob s důrazem na vysvětlení základních principů zákona a postupů z nich plynoucích.
- 2) Naučit studenty pracovat se zákonem tak, aby problémy z první výše uvedené skupiny řešili bez pozastavení v daném místě a čase a k problémům z druhé výše uvedené skupiny dokázali zjistit dostupné podklady a na základě nich dokázali formulovat vlastní názor na řešení.